

slutte, at han fastholder, hvad han tidligere flere Gange har sagt, at den forestaaende Afgørelse angaar et hele Landet vedrørende Spørgsmaal, som er langt hævet over Partierne, at der her er Tale om en Afgørelse, som kan træffes ud fra et for alle fælles Udgangspunkt: Fædrelandskærligheden, saa at vi kun afvige fra hinanden i vor Opfattelse af den rette Anvendelse deraf i nærværende Tilfælde. Der er altsaa ikke Spørgsmaal om at afgøre Sagen efter Partihensyn. Det glæder mig, at den højtærede Konseilspræsident har udtalt sig saaledes, at jeg er berettiget til at antage, at det er den Aand, hvori vort Svar ønskes af Regeringen. Dertil svarer ganske den Aand, hvori jeg og de, hvis Afstemning vil gaa i samme Retning som min, have handlet og fremdeles ville handle i denne Sag. Vi betragte den som staaende langt over Partierne. Det er en Fædrelandssag for os. Det er det ogsaa for de andre. Vi have glædet os ved i Rigsdagen — jeg tænker her paa det andet Ting — at se Mænd tale i samme Retning og stemme i samme Retning som vi, skønt de staa paa et ganske andet politisk Standpunkt, end Flertallet af os gør. Vi have glædet os over uden for Salen at se Mænd af meget forskellige politiske Anskuelse og af meget forskelligt Livssyn i næsten alle andre Retninger staa sammen i Betragtningen af dette Spørgsmaal som et nationalt Spørgsmaal. Vi hævde derfor, at vi ikke nu ville have vor Afstemning betragtet som et oppositionelt Skridt mod Regeringen. Vi stemme, som vi mene at maatte stemme, naar Afgørelsen kommer — det vil jo ikke ske i dette Møde — vi stemme, saaledes som vor Overbevisning om den nationale, Landets, Danmarks Interesse kræver, og ikke efter noget som helst Hensyn til der ved enten at vise Regeringen en Ubehagelighed eller at volde Strid med politiske Modstandere. Tværtimod anse vi det Udfald, som vi ønske, for en bedre Indgang til den indre Fred og det forsonlige Arbejde paa de mange Opgaver, som foreligger, end om Udfaldet bliver det modsatte.

Der er, som den højtærede Konseilspræsident bemærkede, jo ikke nogen stærk Opfordring til at gaa dybt ind paa Sagens Enkeltheder. Det vil jeg derfor heller ikke gøre, men jeg kan ikke undlade allerede nu paa dette Tidspunkt, ved denne 1ste Behandling af Sagen, saa vidt mulig i al Korthed at sammenfatte de Grunde, som i Fjor bestemte os til at stemme imod Traktaten, Grunde, som vi endnu maa fastholde. Der er to Hovedbetragtninger,

som lede os til at tage til Udgangspunkt dette: Øerne bør ikke afstaaes, medmindre der foreligger afgørende og bydende Grunde for Afstaaelsen. Det, der for vort Vedkommende taler imod Afstaaelsen, er for det første — og jeg stiller dette aller forrest — en Følelse. Vi kunne ikke bringes til Tavshed — og det kunne vore Modstandere heller ikke, det kan den højtærede Konseilspræsident heller ikke —, den Følelse af Sorg og af Mistillid til Danmarks Fremtid indadtil og udadtil, som opstaar ved en Amputation af en Del af den danske Stat, som — den være nu lille og dens Forbindelse med Moderlandet svagere end mangen anden Statsdels — dog nu i et Par Aarhundreder har været knyttet til Landet, hvis Indbyggere vi, for saa vidt de have dansk Indfødsret, betragte og maa betragte som vore Landsmænd, en Del af den danske Stat, hvor de Danske, som have bosat sig der, have følt sig som hjemme, fra hvis Beboere vi i Danmarks slette Tider have faaet saa mange Vidnesbyrd om virksom Deltagelse, og for hvis Beboere der i hvert Fald altid har været sørget, at man har skaffet dem en Betryggelse for Lov og Ret under dansk Herredømme og dansk Flag. Og hvis der er noget forsømt — der tales jo meget om det, og det kan ogsaa være, at det er rigtigt — saa kunne vi ikke se, at denne Forsømmelse over for Øerne oprettes ved at overlade til andre at gøre med dem, hvad de ville. Den oprettes kun paa den Maade, at man retter, hvad der er fejlet. Er der altsaa her Tale om Forsømmelse, gaar vor Pligt i den modsatte Retning af den, som der her er Tale om. Dette er en Opfattelse, som vi ikke kunne komme bort fra, og som man heller ikke vil kunne forkaste fra nogen Side, hvor man har den samme dybe Sorgfølelse ved, at Sagens Udvikling er ført saa vidt, at vi nu skulle stemme om en ligefrem Selvlemlæstelse. Jeg vil ikke erkende den Betragtning for beføjet, som er bleven gjort gældende, at der her ikke er Spørgsmaal om en Fraskillelse af noget, der i Virkeligheden er dansk, idet den største Del af Beboerne derovre høre til andre Nationaliteter. Det er ikke det nationale, det er ikke Nationalitetsideen, der her er Tale om, men det er Statstanken. Vor Følelse berøres ved, at en Del af den danske Stat skæres bort uden Nødvendighed — vi antage i alt Fald ikke, at der foreligger en saadan — skønt Beboerne til Dels ikke høre til den danske Nationalitet. Nationalitetstanken kan være fuldt berettiget og er det, naar der er Tale